

החלק השלישי
אוצר החכמה

וצ"ל, וכאשר הכיט בו תיכף אמר לו, כזה ראה וקדש את זה תקח לחתך ותמצא נחת, וכן הי', כי הי' באמת ת"ח ונגיד והי' לו נחת ממנו.

(סז) פ"א בא חסיד אחד עם בנו לא"ז וצ"ל במר נפשו כי בנו הוא חולה מסוכן במחלת הריאה ר"ל והשיעול הי' עם דם ר"ל, והרופאים אמרו כי הריאה שלו נרקבת ובכה מאוד לפני אא"ז וצ"ל שיתפלל עליו, אא"ז הסתכל בפניו ברחמנות, וא"ל מה רוצים הרופאים ממך, תנו נא לו כוס יי"ש חזק וישתה, לחיים, אביו התפלא מאוד ואמר, רבינו, הלא הרופאים אומרים כי יי"ש הוא סכנה לו ואפילו ריח יי"ש ג"כ הוא סכנה לו, כי חולה הרוקק דם ר"ל אסור לו לשתות דבר חריף שהוא כסם המות אצלו, השיב לו זקני וצ"ל אמת הדבר לשתות יי"ש, ולרקוק דם ח"ו, המה שני דברים מתנגדים, ומי שרוקק דם אסור לו לשתות יי"ש, לכן אני מצוה לו שישתה יי"ש, ולא ירקק עוד דם, כי שנים אלו הם תרתי דסתרי, החולה כשמעו דבריו הקדושים ידע כי מדבריו לא יפול ארצה, ולקח ממנו הכוס יי"ש ושתה לרבינו לחיים, וראה זה פלא כי תיכף הרגיש החולה רוח חדשה בקרבו ונעשה בריא אולם בזמן קרוב וכל הרופאים נתפלאו ע"ז, כי מר נעשה מתוק.

(סח) סדר פטירתו נדפס בס' אהל שלמה ח"א בקיצור, ע"כ הנני לכתוב כאן סדר פטירתו באריכות כפי שספרו לי זקני הדור ההוא.

איזה ימים קודם פטירתו זי"ע קרא לאנ"ש אחר חצות לילה וסיפר להם מעשה זו, פ"א צדיק גדול אחד הלך ביער ובא סמוך לאילן אחד, ולגדול תמהונו ראה שמונח שם מת ר"ל, ולקח את הנפטר וקברו בקבר ישראל, והנפטר הלך ישר לג"ע, ואמר הנפטר להצדיק, גם אני אעשה עמך טובה, חלף הטובה שעשית עמדי, ולקחו להוליכו להראות לו מקומו לג"ע, ובדרך הלכום באו אל יער גדול, וראה הצדיק שכרעו האילנות וקראו בקול גדול בואו ונשתחוה ונכרעה נברכה לסני ד', תדעו, דכוונת האילנות הי' שבקשו להצדיק שילך עמם יחד להשתחוות לפני ד', ותדעו שזה רק פעולה אל הכניסה לג"ע, אבל כשהצדיק כבר הוא בג"ע, שם יש להצדיק עבודות הרבה לילך מחיל אל חיל עד אין סוף, שם צריכין לילך לקבל פני האר"י וצ"ל ולחברייא שלו, ולקבל פני הבעש"ט וצ"ל והחברייא שלו, ועוד ועוד, והחסידים אנ"ש כשמעם הסיפור התמוה הזה, נתעצבו מאד, כי הבינו כי כוונת רבינו על עצמו, וכאשר ראה את העצבות שלהם התחיל לומר (בתהלים מ"ט) מבואר אל תירא כי יעשיר איש, הכוונה על הצדיק שהוא עשיר בתורה ומצות שתפחדו כי ילך לבית עולמו וישכח אתכם שהרי יש לו שם ביתו בכבוד גדול, כי ירבה כבוד ביתו, שם בג"ע, ועי"ז ישכח אתכם, לא כן הוא, כי לא במותו יקח הכל, את השפעות הטובות שהשפיע לכם הצדיק בעוה"ז לא יקח מכם, לא ירד אחריו כבודו, היינו רצונו, כי רצונו של אדם זהו כבודו, ואותו הרצון שחי' להצדיק בחייו להשפיע לכם כל טוב, אותו הרצון יהי' לו גם אחרי פטירתו, ולא ירד מרצונו ולא יתבטל ח"ו, כי נפשו בחייו יברך, כמו בחיי הצדיק בירך אתכם בגופו כן ממש לאחר פטירתו נפשו תברך אתכם כמו

בחייו, רק יש חילוק גדול, דבעוה"ז יוכל הצדיק לעשות טובה לכולם הן להגון והן לשאינו הגון, אבל בעולם העליון יוכל לעשות טובה רק להגון וכדאי, ויודוך, רק באופן כי תיטיב לך, דאם תטיב מעשיך לטוב אזי ויודך לשון הודאה והסכמה והתחברות, ואז יתחבר עם נפשך כמו בחייו ממש, (קצת מדברים האלו מובאים בס' תפא"ש למועדים דף ג' בקצרה) ע"כ הי' דה"ק, וסיפר לי חסיד ישיש אחד ששמע מרבו הרב הגדול החסיד מו"ה זיינוויל צבי זלה"ה מפה פלאוונא שהי' משובתי שב"ק אצל רבינו בשבת האחרון מימי חייו, ואמר רבינו אז דברי המד"ר (שה"ש א') כי שלמה המלך ע"ה חיבר ג' ספרים שיר השירים, משלי, קהלת, בימי ילדותו חיבר ס' שיר השירים, והי' שר בשירים, ובימי העמידה חיבר ס' משלי, ואמר משלים, ובימי זקנתו חיבר ס' קהלת ואמר הכל הבל הבלים, וסיים בזה"ל „איך האלם היינט ביי קהלת" הר"ר זיינוויל צבי ז"ל אמר אח"כ להחסידים, מאוד אני מפחד מדברי רבינו, וכתב לי ש"ב הרב הגאון ר' שמואל צבי שי' אבד"ק וויערזבניק כי שמע מזקינו דודי הרב החסיד ר' יחיאל הלוי לאנדא זלה"ה (חתן רבינו זקני זצ"ל), כי פ"א קרא לו רבינו אל חדרו המיוחד לו והגביה את היריעה הקטנה מהחלון, ואמר לו בזה"ל, תדע כי כל העולם הזה הוא אצלי כאין ואפס וכלא ממש, הכל הבל הבלים, כמה צדיקים נסתלקו מן העולם והיו בתחלה חולאים על ערש דוי ועסקו ברפואות ורופאים, גם זה הבל, כי הרמב"ן בפ' בחוקותי כתב „ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון ד', אחר שהבטיח וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך, והרופאים אין מעשיהם רק על המאכל והמשקה להזהיר ממנו ולצוות עליו וכו'" עכ"ל, ועוד למה זה יגע ערל רופא טמא בגוף טהור, ומהדרך של בעלי בתים היא כשבאים לעת זקנותם מתפללים ואומרים השם יזכנו שאזכה לפטור על מטתי, וזה ג"כ טעות גדול, כי איזה זכות הוא לפטור על מטתו, מה עשה במטתו, הכי למד במטתו? הלא ישן במטתו, הלא יותר טוב הוא להתפלל שיזכה לפטור על כסא שישב עליו אצל שלחנו שלמד תורה ואמר תהלים ושערי ציון, דודי הר' יחיאל זלה"ה שהי' מתלמידי רבינו וידע שכל הגה שיצא מפיו הקדוש הי' הכל בכוונה מיוחדת, הכיר בו שכוונתו על עצמו ונתבהל מאוד והתחיל לבכות, ואמר לו זקני זצ"ל מפני מה אתה בוכה, אדרבה צריך אתה להיות בשמחה, יאצ"ט נקרא יום הלולא, הפירוש הוא כי כמו שמשמחים בהלולא וחתונה, כן שמחים הצדיקים ביום הזה, ושמחים ואומרים ברוך שפטרנו מעוה"ז שכולו הבל הבלים, ובנתיים דפק אחד על הפתח ונפסק הדיבור, דודי ז"ל הלך מבית זקני זצ"ל בבכי רבה, הלך ילך ובכה על הדברים ששמע מפה קדשו. ביום כ"ג אדר בשב"ק נפטר אדמו"ר הה"ק בעל חדושי הרי"מ זצ"ל מגור, ודודי הרב הגדול החסיד ר' ליפמאן זצ"ל חתן רבינו זקני זצ"ל הי' בגור על הלוי, וכאשר בא חזרה שלח זקני אחריו ושאל לו סדר פטירתו של מרן מגור זצ"ל, וכאשר סיפר לו דודי הכל אמר לו ירא אנכי שלא יקחו עוד צדיקים מזה העולם, ולקח זקנו ואמר לו „אתה רואה שגם